

"אלף פרחים עוד יפרחו בין ובתוך שוחות הם שיעידו, כי זכרנו את כולם"

מתוך "מי שחלם" מי כתב?

מערך פעילות "אני כאן" לתקופת ימי הזיכרון הלאומיים

7 באוקטובר 2023 כונה בפי רבים האסון הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל. בצל אסון זה והמלחמה שפרצה בעקבותיו ושנמצאת בעיצומה בעת כתיבת מילים אלו, נערים/ות וצעירים/ות ממשיכים לגדול ולהתבגר במדינת ישראל. לאור מציאות זו עמדה ועומדת לנגד עינינו שאלה חינוכית ומוסרית גדולה: מה תפקידנו כאנשי חינוך לאור האסון הגדול שפקד את מדינת ישראל? למה עלינו לחנך? מה עלינו לומר ולא פחות חשוב מכך מה עלינו לשאול את הנוער?

אירועי השבעה באוקטובר הובילו למספר רב של סיפורי גבורה, אנדרטאות וסיפורים שיש לזכור ולהנציח. ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה, אנו עוצרים להוקיר ולהזכיר את הנופלים, את החיים שנגדעו ואינם עוד. יום זה מהווה הזדמנות להרהר על משמעות הזיכרון וההנצחה, ועל הדרך שבה אנו שומרים על מורשתם של אלו שנפלו בעת שהגנו על מדינת ישראל.

הנצחתם של הנופלים אינה רק זיכרון פסיבי, אלא תהליך חי ומחייב. במהלך המערך, נעסוק בשאלות מהותיות על הזיכרון – מהו תהליך ההנצחה? כיצד נוכל לשמור על הזיכרון בחברה שלנו? ומה המשמעות של הזיכרון וההנצחה עבור הדורות הבאים? המערך יתמקד גם בתחושות האישיות שלנו כלפי הזיכרון, ובאחריות והמעורבות החברתית שלנו- כיצד אנחנו יכולים להיות שותפים פעילים בשימור ההיסטוריה והתרבות הקשורה לחללי צה"ל?

מטרות:

1. עיסוק בחשיבות ההנצחה בחברה שלנו.
2. הגברת המוטיבציה והמחויבות של המשתתפים/ות לעסוק בזיכרון והנצחה של חללים ונופלים/ות.
3. למידה וקבלת השראה של המשתתפים/ות מסיפוריהם של נופלים ונופלות.
4. קריאה לפעולה - מה התפקיד שלי כאזרח במדינה?

WWW.TEENSDAY.CO.IL

דגשים חינוכיים:

- הפעילות מתאימה הן לכיתה והן לקבוצה (פורמלי ובלתי פורמלי)
- הפעילות מכילה אפשרויות שונות, כך שתוכלו להתאים לגיל המשתתפים/ות ולאופי המסגרת.
- יש ליצור מרחב בטוח שבו כולם/ן יכולים/ות להביע את עצמם/ן ולנקוט עמדה, ולהימנע משיפוטיות או מפסילת דעות שונות במעגל.
- יש להגדיר גבולות ונהלים ברורים לשיח. אין מקום לשיח אלים, מזלזל או פוגעני.
- השיח הוא ערכי וחברתי אך הוא איננו טיפולי. אם נדלקו ת במהלכו נורות אדומות, כגון פגיעה עצמית או אלימות, יש לפנות לגורמי המקצוע במסגרת.

דגשים טכניים:

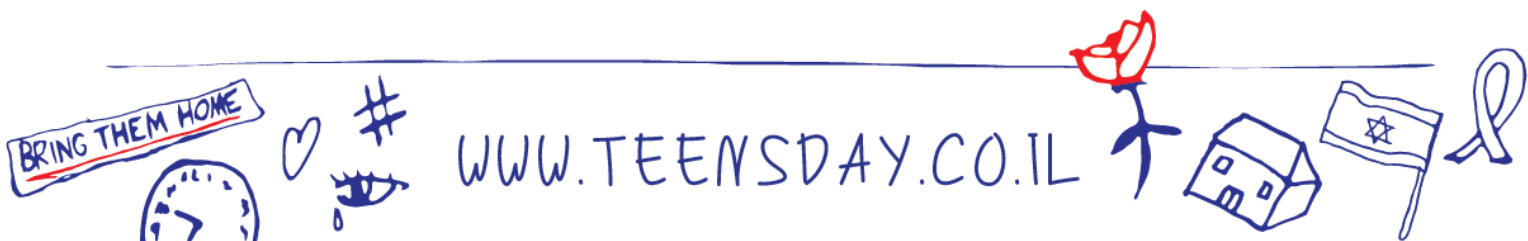
- משך הפעילות המוצע: 90 דק'. ניתן לקצר/להאריך בהתאם לשיקול דעתכם.
- למערך מצורפים נספחים שיש להדפיס על פי צורך, בהתאם למספר המשתתפים/ות.
- מומלץ להיערך עם עמדת מחשב ומקרן לטובת הסרטונים המצורפים.
- חלק מהפעילויות דורשות מרחב פיזי, ולכן מוטב שהמשתתפים/ות ישבו במעגל (ולא ליד שולחן)

ניצן ספיון

מנהלת תחום פיתוח הדרכה

נייד -054-2123408 טלפון-03-6923937

[אתר-אני כאן](#)

מהלך הפעילות:

פתיחה (15 דק'):

שמש אסוציאציות סביב המילה "זיכרון" - אילו מחשבות/ רגשות/ תחושות עולות בי סביב המילה זיכרון.

לאחר מכן, צפייה באחד מהסרטונים הבאים:

גילאי ז'-ט': מאז שעזבת/ חיל החינוך והנוער

<https://www.youtube.com/watch?v=vtaF3FG81TY>

גילאי י'-יב': נאום של נטע ביתן כפרי מקימת המיזם "ובחרת בחיים" (יש לצפות עד דקה 3:34)

https://www.youtube.com/watch?v=TZUr_x3NTak

דיון בעקבות צפייה:

- מה ראינו בסרטון? איך זה מתקשר למילה זיכרון? מה עשתה הדמות בסרטון כדי לזכר את היקרים שלהם שנפלו?
- מה ההבדל בין המילה 'זיכרון' למילה 'הנצחה'?
- איך הנצחה אמורה להיראות, לדעתכם? האם יש דרך אחת להנציח?
- האם זיכרון והנצחה הם דבר אישי/ פרטי או לאומי/חברתי?

אופציה א' - מסע וחקר בעקבות מיזמי זיכרון (45 דק'):

אופציה א' - נחלק את הקבוצה לקבוצות (2-4 משתתפים) כל קבוצה תקבל שם של מיזם זיכרון ודף חקר (נספח 1) אותו עליה למלא ולהציג במליאה.

מאגר המיזמים:

- מדביקים זיכרון
- מתכון עם זיכרון
- "ובחרת בחיים"
- זיכרון בסלון
- אתר יזכור
- כאן 360 - ארכיון כאן 11
- אח שלי בלב
- פנים. יום. זיכרון-הנצחה באנימציה
- נתיב זיכרון- יישומון לניווט לקברי חללי מערכות ישראל

WWW.TEENSDAY.CO.IL

אופציה ב' - מסע וחקר אנדרטת התצפיתניות (45 דק):

שלב 1- צפייה במערכון מתוך ארץ נהדרת-

<https://www.facebook.com/watch/?v=705535258387941>

ונשאל את הקבוצה: מהו המסר של הסרטון? מהי הביקורות העולה ממנו? על מי הביקורת?

שלב 2- נצפה בקטע מתוך הסרט "חיילות של אף אחד" -דקות 2:37-5:40

[/https://www.kan.org.il/content/kan/kan-11/p-747202/747205](https://www.kan.org.il/content/kan/kan-11/p-747202/747205)

נשאל- מהו תפקיד התצפיתניות? האם אתם מכירים את הסיפור של התצפיתניות מהשבעה באוקטובר?

שלב 3- תערוכת זיכרון והנצחה (נספח 2)

נפזר במעגל/ נתלה על קיר או לוח דפי מידע על מיזמים שונים שקמו לזכרן של התצפיתניות. נבקש מהקבוצה להסתובב בין הדפים, לקרוא, לסרוק את הברקודים ולחשוב איזה מיזם הנצחה נגע לליבם או נראה להם משמעותי ביותר.

נעשה סבב שיתוף במליאה של התחושות, המחשבות ומענה על השאלה המנחה- איזה מיזם הנצחה נגע לליבם או נראה להם משמעותי ביותר? נחזיר את הקבוצה לדיון מתחילת המעגל- האם יש דרך אחת להנציח? מדוע הזיכרון וההנצחה של התצפיתניות חשוב (ובכללי מדוע זה חשוב)? מה ניתן ללמוד מהסיפור שלהן אילו ערכים? האם לי יש כנערה/ מחויבות לזיכרון? מה זה דורש ממני/ מה האחריות שלי כנערה/ במדינת ישראל?

אופציה ג' - מסע וחקר בעקבות גיבורים (45 דק):

נקרא סיפור גבורה של חלל צה"ל ונכיר את סיפורו/ה. נדון בדברים שאפשר ללמוד מסיפורו/ה ומדוע חשוב לזכור אותו. לאחר מכן נחלק את הקבוצה לקבוצות קטנות. כל קבוצה תתבקש לחשוב על דרך ייחודית ומשמעותית להנציח את החייל/ת. נבקש מהם לבנות תכנית שרלוונטית לחיים שלהם (שיוכלו ליישם אותה).

דמויות שניתן ללמוד מהן ועליהן:

- ענר שפירא ז"ל
- סג"ם אדר בן סימון ז"ל
- סא"ל סלמאן חבקה ז"ל
- סא"ל תומר גרינברג ז"ל
- סרן שיר אילת ז"ל

WWW.TEENSDAY.CO.IL

סיכום- האחריות שלנו (15 דק')

נשאל את הקבוצה- מהי האחריות שלנו בתוך ההנצחה?

נסכם :

חשוב להדגיש כי ההנצחה האמתית של חללי מערכות ישראל אינה מסתכמת בזיכרון ובטקסים בלבד, אלא באחריות האישית והקולקטיבית שלנו כאזרחים במדינה. עלינו להיות מעורבים, משפיעים ומועילים, מתוך כבוד עמוק לזיכרון הנופלים. כל אחד מאתנו יכול לתרום, להשפיע ולתת מעצמו על מנת לבנות חברה טובה ומיטיבה. אנחנו נדרשים לפעול למען חברה צודקת ושוויונית, תוך שמירה על הערכים שהיו חשובים לנופלים. ההנצחה האמתית היא פעולה יומיומית, של תרומה למדינה, אכפתיות ופתיחות לב לטובת הכלל.

תכנית "אני כאן" של ויצו נועדה להזכיר לנו את האחריות והתפקיד שלנו כאזרחים בעיקר בתקופה זו. פרויקט "אני כאן" מבקש לעורר שיח ציבורי אודות הנוער ועם הנוער סביב המשבר הנוכחי בדגש על הצמיחה מתוכו. נרצה לתת מקום לקשיים, לתחושות הקשות, לאובדן, לפחד ולחוסר הודאות ובאותה הנשימה להדגיש את העוצמות, את החוסן, את הכוחות הפנימיים, את היכולת לצמוח, להשתקם ולהיבנות מחדש כפרטים וכחברה.

להיות כאן זה לזכור, לחיות ולפעול לאור הגבורה והערכים של הנופלים. לחיות במדינת ישראל, להיות כאן, זה לא דבר מובן מאליה. אנחנו חיים במקום שבו שילמנו ועדיין משלמים מחיר כבד עבור חיים במדינה ריבונית, על חזון של מדינה יהודית, על השייכות והביטחון שלנו. ביום הזיכרון שאנחנו עוצרים לחשוב על הנופלים והנופלות אנחנו לא זוכרים רק את ההקרבה, אלא גם מחדדים את תחושת האחריות שלנו, את "האני כאן" שלנו, את המחויבות שלנו לשמור על המדינה ולפעול למענה. ההנצחה היא לא רק בזיכרון, אלא בכל יום יום שאנו קמים כאן, שאנחנו כאן. ההנצחה היא בהתחייבות שלנו להיות כאן- חלק פעיל במורשת, בבנייה של חברה צודקת, במעורבות החברתית שלנו, בערבות ההדדית שלנו ובערכים שלנו.

קישור לקובץ נספחים

WWW.TEENSDAY.CO.IL

